

ZASADY SPRAWOWANIA DODATKOWEJ OPIEKI

1. Podczas pobytu w Szpitalu pacjent ma prawo do dodatkowej opieki sprawowanej przez osobę bliską lub przedstawiciela ustawowego. Obecność bliskich sprzyja poczuciu bezpieczeństwa pacjenta i wspiera proces leczenia. Świadczenie tej opieki jest dobrowolnym wkładem osoby bliskiej w proces terapeutyczny.
2. **Przez dodatkową opiekę pielęgnacyjną rozumie się opiekę, która nie polega na udzielaniu świadczeń zdrowotnych**, w tym także opiekę sprawowaną nad pacjentem małoletnim albo posiadającym orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności oraz nad pacjentką w warunkach ciąży, porodu i połogu.

KTO MOŻE SPRAWOWAĆ OPIEKĘ?

- ✓ przedstawiciel ustawy pacjenta/rodzic małoletniego pacjenta
- ✓ osoba bliska wskazana przez pacjenta.
- ☞ Jednocześnie opiekę może sprawować **jedna osoba (pełnoletnia)**.

ZASADY OGÓLNE

- Dodatkowa opieka nie może zakłócać udzielania świadczeń zdrowotnych.
- Należy respektować spokój, intymność i prawa innych pacjentów.
- Zakres i forma obecności osoby bliskiej są dostosowywane przez personel do stanu pacjenta, specyfiki i organizacji pracy oddziału, bezpieczeństwa epidemiologicznego i zdrowotnego pacjentów.
- W salach wieloosobowych osoby sprawujące dodatkową opiekę proszone są o opuszczenie oddziału najpóźniej do godziny 21:00, z poszanowaniem prawa innych pacjentów do odpoczynku.
- W szczególnych przypadkach możliwe jest uzyskanie zgody personelu medycznego (koordynatora oddziału lub pielęgniarki oddziałowej, a w przypadku ich nieobecności lekarza/pielęgniarki dyżurującej), po ocenie stanu zdrowia pacjenta oraz z uwzględnieniem organizacji pracy oddziału i bezpieczeństwa pozostałych pacjentów na całodobową obecność osoby bliskiej przy pacjencie dorosłym, w szczególności w przypadku ciężkiego stanu pacjenta lub stanu terminalnego, czy choroby przewlekłej.
- Prawo pacjenta do obecności osoby towarzyszącej może zostać czasowo ograniczone w przypadku wystąpienia lub prawdopodobieństwa wystąpienia zagrożenia epidemiologicznego albo ze względu na konieczność zapewnienia bezpieczeństwa zdrowotnego pacjentów.

CO JEST DOZWOLONE

- ✓ towarzyszenie pacjentowi i zaspakajanie jego potrzeb emocjonalnych i duchowych;
- ✓ pomoc w jedzeniu (jeśli brak przeciwwskazań- np. pacjenci nieprzytomni/mający problemy z połykaniem);
- ✓ pomoc w utrzymaniu higieny osobistej (np. mycie twarzy, rąk, toaleta jamy ustnej, mycie głowy, czesanie);
- ✓ pomoc w ubieraniu i rozbieraniu pacjenta;
- ✓ pomoc w zmianie pozycji ciała pacjenta (jeśli brak przeciwwskazań)
- ✓ pomoc w przemieszczaniu się pacjenta w obrębie łóżka lub sali – po konsultacji z personelem medycznym;
- ✓ pomoc w komunikacji pacjenta z personelem.

CO JEST REKOMENDOWANE

- ★ stała obecność przy pacjentach małoletnich lub z niepełnosprawnościami;
- ★ wsparcie pacjenta w adaptacji do pobytu w szpitalu;
- ★ przekazywanie personelowi istotnych informacji o potrzebach pacjenta;
- ★ udział w edukacji zdrowotnej prowadzonej przez personel;
- ★ wspieranie pacjenta w procesie rehabilitacji w porozumieniu z rehabilitantem/lekarzem prowadzącym w celu kontynuowania usprawniania ruchowego także w domu.

CZEGO NIE WOLNO

- ✗ wykonywać czynności lekarskich lub pielęgniarzkich lub innych czynności wymagających kwalifikacji medycznych (np. zmiana opatrunków, obsługa drenów, cewników i sond);
- ✗ podawać leków i suplementów ;
- ✗ dokarmiać pacjenta niezgodnie z zaleceniami lekarza;
- ✗ samodzielnie przemieszczać pacjenta poza oddział bez zgody personelu;

- ✗ ingerować w sprzęt medyczny;
- ✗ utrudniać pracy personelu;
- ✗ naruszać intymności innych pacjentów;
- ✗ podejmować działań sprzecznych z zaleceniami personelu lub zasadami bezpieczeństwa dla pacjenta i oddziału.

KTO NIE MOŻE SPRAWOWAĆ DODATKOWEJ OPIEKI

- ✗ osoby będące w stanie nietrzeźwości lub pod wpływem środków odurzających,
- ✗ osoby z objawami infekcji lub innych chorób mogących stanowić zagrożenie dla pacjentów,
- ✗ osoby zakłócające spokój innych pacjentów i naruszające ład i porządek w oddziale,
- ✗ osoby nieprzestrzegające zasad sanitarno-epidemiologicznych i regulaminów obowiązujących w Szpitalu.

OBOWIĄZKI OSOBY SPRAWUJĄCEJ DODATKOWĄ OPIEKĘ

- Kierowanie się dobrem i bezpieczeństwem pacjenta oraz pozostałych chorych przebywających w Szpitalu,
- przestrzeganie zaleceń personelu medycznego, także w zakresie uzgodnionego dopuszczalnego zakresu opieki, czasu i miejsca jej wykonywania.
- niezwłoczne zgłaszanie wszelkich zauważonych zmian w stanie zdrowia pacjenta lub jego zachowaniu,
- przestrzeganie zasad sanitarno-epidemiologicznych obowiązujących na terenie Szpitala,
- przestrzeganie obowiązujących w Szpitalu regulaminów, w szczególności: zasad sprawowania dodatkowej opieki nad pacjentem, regulaminu odwiedzin.

☞ Nieprzestrzeganie powyższych zasad może skutkować cofnięciem zgody na dalszą obecność osoby sprawującej dodatkową opiekę na oddziale.

ZASADY SZCZEGÓLNE/OGNICZENIA – W ZALEŻNOŚCI OD ODDZIAŁU

Oddział Dziecięcy

- ✓ Zapewnia się możliwość całodobowej obecności rodzica lub przedstawiciela ustawowego dziecka, co stanowi istotny element wsparcia terapeutycznego i poczucia bezpieczeństwa małego pacjenta.
- ✓ Rodzic lub opiekun może uczestniczyć w czynnościach opiekuńczych niewymagających kwalifikacji medycznych, takich jak karmienie, czynności higieniczne, uspokajanie dziecka czy towarzyszenie podczas badań i procedur diagnostycznych – o ile nie ma przeciwwskazań medycznych.
- ✓ Niedopuszczalne jest pozostawianie dziecka bez nadzoru osoby dorosłej, o ile personel medyczny nie przejął opieki nad pacjentem. W przypadku niemowląt i małych dzieci krótkotrwałe oddalenie się opiekuna wymaga umieszczenia dziecka w łóżeczku z zabezpieczonymi barierkami.

Oddział Noworodkowy

- ✓ Zapewnia się szeroki udział rodziców w opiece nad noworodkiem obejmujący w szczególności.: kangurowanie, karmienie piersią lub dokarmianie odciągniętym pokarmem lub mieszanką mlekozastępczą, asystowanie i pomoc przy kąpieli, przewijanie i pielęgnację pośladków, zmianę bielizny, utrzymywanie kontaktu poprzez dotyk i kontakt werbalny.
- ✓ Czynności opiekuńcze wykonywane są zgodnie z zasadami organizacyjnymi i sanitarnymi obowiązującymi w oddziale:
 - Przewijanie noworodka odbywa się wyłącznie w przeznaczonym do tego przewijaku (nie na łóżku);
 - Kangurowanie oraz inne formy bliskiego kontaktu z dzieckiem odbywają się bez noszenia noworodka; dziecko przekazywane jest rodzicowi przez personel i po zakończeniu kontaktu odprowadzane w sposób ustalony z personelem;
 - Nie zaleca się spania w jednym łóżku z dzieckiem;
 - Transport noworodka odbywa się wyłącznie w wózku noworodkowym;
 - W przypadku dokarmiania dziecka stosuje się wyłącznie mieszanki mlekozastępcze zapewniane przez oddział, zgodnie z zaleceniami personelu lekarskiego;
 - Do odciążania pokarmu należy korzystać z laktatorów udostępnianych przez oddział.

Oddział Intensywnej Terapii i Anestezjologii (OIT), Sale pooperacyjne / sale wybudzeń, sale nadzoru pooperacyjnego

- ✗ Wszystkie czynności pielęgnacyjne wykonuje personel medyczny. Obecność osób bliskich jest co do zasady ograniczona lub wyłączona.
- ✓ W uzasadnionych przypadkach możliwe jest krótkotrwałe towarzyszenie pacjentowi za zgodą personelu, i kontakt przez dotyk np. głaskanie, trzymanie za rękę, i kontakt werbalny.
- ✓ OITiA: Osoby bliskie mogą uczestniczyć w edukacji dotyczącej postępowania z pacjentem oraz zasad sprawowania opieki po wypisie ze szpitala, w szczególności u pacjentów wymagających specjalistycznej opieki (m.in. wentylacja mechaniczna).